

סימני הליהוי fe בעצת הבניינים בעלזת השמים

הבניין	תבנית	סימני זיהוי	דוגמאות
פֿעֿל (קל)	סֿסֿס	עבר – קמץ בפה"פ (חוץ מנוכחים ונוכחות)	שְׁמֵרְתִּי, סְגֵרְתִּי, פִּתְחֵנוּ נוכחים/נוכחות: שְׁמֵרְתֶם, לְמִדְתֶּן
		הווה – ארבע צורות: פועל / פעול פעל פעול	שׁוֹמֵר / שְׁמוֹר סוֹגֵר / סָגוֹר פּוֹתֵחַ / פְּתוּחַ גָּדַל (גְּדֹלָה, גְּדֹלִים, גְּדֹלוֹת), לָמַד, חָפַץ, קָרַב, בָּטַל יָכוֹל
		עתיד – שני משקלים: יִפְעַל יִפְעֹל	תחיליות אית"ן הן סימן זיהוי של זמן עתיד בכל הבניינים { אֲשָׁמֵר, יִשְׁמֹר, תִּשְׁמֹר, נִשְׁמֹר אֲלַמֵּד, יִלְמַד, תִּלְמַד, נִלְמַד
		ציווי – שני משקלים: יִפְעַל יִפְעֹל	כָּתֹב, כְּתֹבִי, כְּתֹבוּ, כְּתִיבֵנָה לְחַץ, לְחַצִּי, לְחַצּוּ, לְחַצְּנָה
נִפְעֵל	נֿסֿסֿס	עבר והווה – תחילית נ ההבדל בין עבר להווה: עבר: נִכְנַס, נִשְׁבְּרְתֶם (פתח בעה"פ) הווה: נִכְנָס, נִשְׁבְּרִים (קמץ בעה"פ)	נִשְׁפֵּר, נִגְמְרִים, נִרְדְּמֵתִי
		עתיד, ציווי ושם-פועל: חד"ק (חיריק, דגש, קמץ) סד"ק (סגול, דגש, קמץ)	יִכְנַס, הִכְנַס! לְהִכְנִס אִכְנַס (סגול באל"ף אית"ן בגופים מדבר ומדברת בלבד)
הִפְעִיל	הֿסֿסֿים	עבר – תחילית ה שאר הזמנים – תחילית X	הִדְלִיק, הִסְפְּרֵנוּ, הִרְקַדְתִּי מִרְקִיד, יִלְבִּישׁ, תִּכְנַסְנָה. הִשְׁלֵם!
הִפְעֵל	הֿסֿסֿס	בכל הזמנים – תחילית ב-X עבר ועתיד: הווה:	הִכְנַס, מִכְנַס, יִכְנַס הִלְבֵּשׁ, יִלְבֹּשׁ (פתח בעה"פ) מִלְבֵּשׁ (קמץ בעה"פ)

כתב, ערך והגיה: אריאל חסון, תיכון הגימנסיה הריאלית – ראשון לציון

דוגמאות	סימני זיהוי	תבנית	הבניין
סָמֹן, סִפְּרָנוּ, דִּבְרָתְךָ	בעבר – X בפה"פ	סָסָם	פִּעֵל
מִסְּמוֹן, יִסְּפְּרוּ, תִּדְּבַר, נִבְּקֵשׁ אֲבִקֵּשׁ (חטף פתח באל"ף אית"ן למדבר/ת)	בהווה ובעתיד – X לפני עה"פ (שווא בתחילית ופתח בפה"פ) גוף מדבר עתיד: X		
סִפְּרֵ! :	בציווי – X בפה"פ		
טִפֵּל, מִטְּפֵל, יִטְּפֵל מִפְּטָר (קמץ בעה"פ) פִּטָר, יִפְּטָר (פתח בעה"פ) אֲטִפֵּל (חטף פתח באל"ף אית"ן למדבר/ת)	בכל הזמנים – X בפה"פ הווה : עבר ועתיד : גוף מדבר בעתיד :	סָסָם	פִּעֵל
הִתְלַבֵּשׁ, מִתְּרַגֵּשׁ, יִתְכַּנֵּסוּ. הִתְלַבֵּשׁ! הִשְׁתַּלֵּם, מִשְׁתַּלֵּם, יִשְׁתַּלֵּם ← שורש ש-ל-מ הִזְדַּמֵּן, מִזְדַּמֵּן, יִזְדַּמֵּן ← שורש ז-מ-נ הִצְטַלֵּם, מִצְטַלֵּם, יִצְטַלֵּם ← שורש צ-ל-מ הִטְגֵּן, מִטְגֵּן, יִטְגֵּן ← שורש ט-ג-נ הִתְכַּמֵּם, מִתְכַּמֵּם, יִתְכַּמֵּם ← שורש ת-מ-מ הִדְבֵּר, מִדְבֵּר, יִדְבֵּר ← שורש ד-ב-ר	בכל הזמנים : שתי תחיליות X לפני פה"פ <u>צורות מיוחדות בהתפעל :</u> חמש אותיות : למציאת השורש ניתן להוריד את האות הראשונה והשלישית { הִסְתַּתְּ הִשְׁתַּתְּ הִשְׁתַּתְּ הִזְדַּדְּ הִצְדַּדְּ } ארבע אותיות : למציאת השורש ניתן להוריד את האות הראשונה { חד"פ (חיריק, דגש, פתח) : הִדְפַּק } *חיריק בתחילית; דגש ופתח בפה"פ -- סימן זיהוי נוסף של צורות אלה : שני דגשים חזקים בזה אחר זה באמצע המילה.	הִתְסָסָם	הִתְפַּעֵל

דגש חזק תבנית בעי"ן הפועל

בבניינים קל, נפעל, פעל, פעל והתפעל ניקודה של תחילית אל"ף בגוף המדבר בעתיד שונה מניקודן של תחיליות העתיד בגופים האחרים.

תחיליות אית"ן	קל	נפעל	התפעל	פעל	פעל
א	אָלַמַּד	אָכַנְס	אָתְלַבֵּשׁ	אָטַפֵּל	אָטַפֵּל
ית"ן	יָלַמַּד, יִתְלַמַּד, יִלְמַד	יָכַנְס, יִתְכַּנְס, יִכְנַס	יָתְלַבֵּשׁ, יִתְלַבֵּשׁ, יִלְבַּשׁ	יָטַפֵּל, יִתְטַפֵּל, יִטְפֵּל	יָטַפֵּל, יִתְטַפֵּל, יִטְפֵּל

כתב, ערך והגייה : אריאל חסון, תיכון הגימנסיה הריאלית – ראשון לציון